

Bijlage 8 Toekomstige Ontwikkelingen

In dit document worden de thema's die we nu als toekomstige ontwikkeling zien beschreven.

1. Integraal beleidskader sociaal domein 2020-2024 'Sterker door Verbinding'

In 2020 heeft de gemeenteraad van Veenendaal het Integraal Beleidskader Sociaal Domein (IBK-SD) vastgesteld. We gaan voor een gemeente waarin iedereen naar vermogen meedoet en deelneemt aan onze samenleving. Daar werken we aan door het vergroten van de zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van onze inwoners door passende ondersteuning te bieden. We kijken wat inwoners in hun eigen situatie en op dat moment nodig hebben. Het IBK-SD beslaat de domeinen Wmo, Jeugd, Participatiewet en Schuldhulpverlening. Beoogde effecten zijn:

Transformatie sociaal domein

Doordat we enkele jaren geleden extra taken vanuit de Rijksoverheid kregen en om onze inwoners passende ondersteuning te kunnen blijven bieden zijn er andere keuzes nodig. Het is belangrijker geworden om alle ondersteuning die in een gezin geboden wordt goed op elkaar af te stemmen en daarbij nog beter te kijken naar andere mogelijkheden. Voorzieningen die er al zijn en waar inwoners toch al komen, kunnen een steentje bijdragen. We zoeken naar alternatieven zodat we een beweging van zwaardere naar lichtere ondersteuning tot stand kunnen brengen. Alleen zo blijven kwaliteit, organisatie en financiën in balans.

Het aantal zorg- en ondersteuningsvragen binnen de gemeente Veenendaal neemt toe. Het is een grote uitdaging om de beschikbare middelen en capaciteit zodanig in te zetten dat alle Veenendalers voldoende ondersteund kunnen worden. Nu en in de toekomst.

Kernopdracht van de transformatie is het versterken van de Sociale Basis. Zodat méér hulpvragen door inwoners zelf worden opgelost of door hun naasten en/of voorzieningen en partijen ' dicht bij huis '. Dat vraagt om een andere manier van omgaan met inwoners. Méér inzet op zelf- en samenredzaamheid. Met als 'opbrengst' een duidelijke (lees: meetbare) vermindering van de inzet van individuele maatwerkvoorzieningen en langdurende begeleiding door professionals. Kortom, lichte ondersteuning waar mogelijk, zwaar waar noodzakelijk. Daarmee bereiken we dat de voor ondersteuning beschikbare middelen daar terecht komen waar het echt nodig is.

Bovenstaande beweging moet samen met zorgorganisaties gemaakt worden. Daarom vragen we van onze partners dat zij gedurende ondersteuningstrajecten (waaronder Beschermd Wonen en Beschermd Thuis) alert zijn op nieuwe kansen en mogelijkheden, waaronder collectieve vormen van ondersteuning of gebruik te maken van voorzieningen in de Sociale Basis.

Kernwaarden die belangrijk zijn

De kernwaarden zijn autonomie, uitgaan van talenten en nabijheid. Wij gaan ervan uit dat mensen zelf hun leven bepalen en dat ieder mens beschikt over talent en kracht. Wij zijn dichtbij en toegankelijk voor inwoners, netwerkpartners en opdrachtgevers en gaan uit van de leefomgeving en levensvisie van de inwoner.

2. Wonen-Welzijn-Zorg (verbinding tussen zorg, welzijn en de wijk)

Verbinding met de wijk en met welzijn vindt Gemeente Veenendaal belangrijk. Gemeente Veenendaal hanteert hierbij de volgende uitgangspunten:

1. Preventief werken (inclusief vroeg-signalering)
2. Laagdrempeligheid
3. Beschikbaarheid op de natuurlijke vindplaatsen
4. Meedoen aan maatschappelijke activiteiten
5. Combineren van dagbesteding met reguliere welzijnsactiviteiten
6. Integratie en inclusie
7. Ontmoeting/verbinding van doelgroepen

Van zorgaanbieders wordt gevraagd hun expertise aan te bieden bij activiteiten in de wijk, actief de verbinding te zoeken met welzijnsprofessionals en gezamenlijk initiatieven te initiëren en bij te dragen aan de ontwikkelingen bij het gemeentelijke beleid.

3. Van Beschermd Wonen naar wonen in de wijk

In 2015 verscheen het toekomstbeeld van de Commissie Dannenberg waarbij de sociale inclusie van mensen met een psychische kwetsbaarheid centraal staat. Het uitgangspunt is dat iedereen die ondersteuning nodig heeft deze zoveel mogelijk in de eigen omgeving krijgt: in de eigen woning, in de eigen wijk. Dit doen we door de beweging van Beschermd Wonen naar een zelfstandig Beschermd Thuis te maken. Cliënten die geen 24-uurs toezicht nodig hebben, worden geholpen en gestimuleerd om zelfstandig te (blijven) wonen. Deze beweging is al gaande, maar we zijn er nog niet. Daarom is het zo belangrijk dat we met interne en externe partners aansluiten.

We weten dat deze overgang soms te groot is voor de doelgroep van beschermd wonen. De huidige cliënten van beschermd wonen hebben een grote variatie aan kwetsbaarheid en complexiteit. Dat vraagt om meer een verscheidenheid in woon en zorgconcepten. Dit moet leiden tot een nieuwe ondersteuningsstructuur waarbij wonen en zorg zoveel mogelijk worden losgekoppeld en flexibel moeten worden aangeboden. Gezien de ggz-component van alle cliënten, gaat het niet alleen om het toewerken naar uitstroom, maar ook om het verminderen van instroom.

Dit gaat gepaard met afbouw van intramurale plekken. In 2019 heeft HHM onderzoek verricht voor de regio Amersfoort. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat HHM (op basis van inwonersaantal) verwacht dat Veenendaal op lange termijn minder BW-plekken voor Wmo nodig heeft. Het historisch aantal plekken in Veenendaal ligt hoger dan past bij de verwachte behoefte vanuit gemeente Veenendaal en passend bij de landelijke beweging. Daarmee ligt er een opgave voor de gemeente Veenendaal en aanbieders om het aantal BW-plekken in de komende jaren af te bouwen en een nieuw zorgaanbod te ontwikkelen voor verschillende vormen van Beschermd Thuis en begeleid wonen.

De gemeente beoogt dan ook om met de betrokken partners (o.a. zorgaanbieders, woningcorporaties en toegang) samen te werken aan de transformatie, passend binnen de financiële kaders van beschermd wonen. De kern van de transformatie is gebaseerd op het principe 'zo licht, passend en dichtbij als mogelijk'.

4. Financiering op basis van herkomst gemeente (woonplaatsbeginsel)

Naar verwachting zal de doordecentralisatie van Beschermd wonen vanaf 2024 in gang worden gezet. Dit is afhankelijk van het besluit vanuit de staatssecretaris, welke medio juli 2022 wordt verwacht. Het is de verwachting dat gelijktijdig het woonplaatsbeginsel voor BW ingevoerd. Het woonplaatsbeginsel houdt in dat die gemeente (financieel) verantwoordelijk is waar de feitelijke woonplaats is van de persoon die beschermd wonen nodig heeft. Momenteel is dit de gemeente waar een cliënt zich meldt, i.p.v. waar cliënt gaat wonen/woont. Het doel van dit beginsel is om duidelijkheid te scheppen over de (financiële) verantwoordelijkheden van de gemeenten, en voor welke cliënten. Bovendien is het de bedoeling dat

gemeenten hierdoor meer investeren in preventie en lokale voorzieningen en te voorkomen dat een inwoner beschermd wonen nodig heeft.

5. Ontwikkelagenda

Gemeente Veenendaal heeft de ambitie om op basis van dialoog met opdrachtnemers voor 'verder te blijven werken aan de ontwikkelagenda. Plannen daarvoor kunnen door partijen op de ontwikkeltafel worden ingebracht. De ontwikkeltafel stelt opdrachten en vraagstukken vast die uitwerking behoeven.

Voor 2022-2023 staan in ieder geval de onderstaande thema's op de agenda:

- Invulling geven aan de beweging van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis verblijf binnen de gemeente Veenendaal. Dit gaat gepaard met afbouw van intramurale plekken en het zorgen voor een passend ambulant aanbod voor inwoners met psychische kwetsbaarheid.
- Passende alternatieven voor beschermd wonen. Samen met partners op het gebied van wonen, welzijn en zorg wordt gekeken naar voldoende variantie in ambulante woonvormen en GGZ ondersteuningsvormen (o.a. met een 24/7 achterwacht functie).
- Samenwerking op 24/7 bereikbaarheid en beschikbaarheid om dekking te creëren voor cliënten in de wijk.
- Samenwerking en ontwikkeling hoe binnen de sociale basis een plek gecreëerd kan voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Met als doel om de drempel tot maatschappelijke deelname te verlagen, anti stigma te bevorderen en (natuurlijke) ontmoetingen en participatie in de wijk te vergroten.